

partem assae carnis bubalae, & frixam oleo
similam.
4. Constituitque coram arca Domini de
Levitis, qui ministrarent, & recordaren-
tur operum eius, & glorificarent, atque
laudarent Dominum Deum Israël:
5. Asaph principem. Et secundum eius
Zachariam: Porro Iahiel, & Semiramoth,
& Iehiel, & Mathathiam, & Eliab, & Ba-
naïam, & Obededom: Iehiel super orga-
na psalterij, & lyras: Asaph autem ut
cymbalis personaret;
6. Banaïam verò, & Iaziel sacerdotes,
canere tubá iugiter coram arca foederis
Domini.
7. In illo die fecit David principem ad
confitendum Domino Asaph, & fratres
eius.
8. * Confitemini Domino, & invocate
nomen eius: notas facite in populis adin-
ventiones eius.
9. Cantate ei, & psallite ei: & narrate
omnia mirabilia eius.
10. Laudate nomen sanctum eius: læ-
tetur cor quarentium Dominum.
11. Querite Dominum, & virtutem
eius: quærite faciem eius semper.
12. Recordamini mirabilium eius quæ
fecit: signorum illius, & iudiciorum oris
eius.
13. Semen Israël servi eius: filij Iacob
electi eius.
14. Ipse Dominus Deus noster: in uni-
versa terra iudicia eius.
15. Recordamini in sempiternum pacti
eius: sermonis, quem præcepit in mille
generationes.
16. Quem pepigit cum Abraham: &
iuramenti illius cum Isaac.
17. Et constituit illud Iacob in præ-
ceptum: & Israël in pactum sempiter-
num,
18. dicens: Tibi dabo Terram Chanaan,
funiculum hereditatis vestræ.
19. Cùm essent pauci numero, parvi
& coloni eius.
20. Et transierunt de gente in gentem,
& de regno ad populum alterum.
21. Non dimisit quemquam calumniari
eos, sed increpavit pro eis reges.
22. * Nolite tangere christos meos: &
in prophetis meis nolite malignari.
23. * Cantate Domino omnis terra, an-
nunciate ex die in diem salutare eius.
24. Narrate in gentibus gloriam eius:
in cunctis populis mirabilia eius.
25. Quia magnus Dominus, & lauda-

* Psal. 104.
1.
Isai. 12. 4.

bilis nimis: & horribilis super omnes
deos.
26. Omnes enim dij populorum, idola:
Dominus autem caelos fecit.
27. Confessio & magnificentia coram
eo: fortitudo & gaudium in loco eius.
28. Afferte Domino familiae populorum:
afferte Domino gloriam & imperium.
29. Date Domino gloriam, nomini eius,
levate sacrificium, & venitis in conspectu
eius: & adorate Dominum in decore
sancto.
30. Commoveatur a facie eius omnis
terra: ipse enim fundavit orbem immobi-
lem.
31. Latentur cæli, & exultet terra: &
dicant in nationibus, Dominus re-
gnavit.
32. Tonet mare, & plentudo eius: exul-
tent agri, & omnia quæ in eis sunt.
33. Tunc laudabunt ligna saltris coram
Domino: quia venit iudicare terram.
34. Confitemini Domino, quoniam bon-
nus: quoniam in æternum misericordia
eius.
35. Et dicite: Salva nos Deus salvator
noster; & congrega nos, & erue de gen-
tibus, ut congregemur nomini sancto tuo,
& exultemus in carminibus tuis.
36. Benedictus Dominus Deus Israël ab
æterno usque in æternum: & dicat omnis
populus: Amen, & hymnum Domino.
37. Reliquit itaque ibi coram arca fe-
deris Domini Asaph, & fratres eius ut
ministrarent in conspectu arce iugiter per
singulos dies; & vices suas.
38. Porro Obededom, & fratres eius
sexaginta octo; & Obededom filium Idi-
thun, & Hosa constituit ianitores.
39. Sadoc autem sacerdotem, & fratres
eius sacerdotes, coram tabernaculo Domi-
ni in excelso, quod erat in Gabaon,
40. ut offerrent holocausta Domino su-
per altare holocaustatis iugiter, manè
& vespere, iuxta omnia quæ scripta sunt
in lege Domini, quam præcepit Israël.
41. Et post eum Heman, & Idithun, &
reliquis electos, unumquemque vocabulo
suo ad confitendum Domino: Quoniam
in æternum misericordia eius.
42. Heman quoque, & Idithun canen-
tes tubá, & quatientes cymbala, & omnia
musicorum organa ad canendum Deo;
filios autem Idithun fecit esse portarios.
43. Reversusque est omnis populus in
domum suam: & David, & benediceret
etiam domui suæ.

CAPUT XVII.
Cogitanti David edificare domum Domino,
promittitur filius qui illum sit edificaturus;
unde David gratias agit, Dei er-
ga se bonitatem extollens.
1. **CUM** autem habitaret David in
domo sua, dixit ad Nathan pro-
phetam: Ecce ego habito in domo cæ-
drina: arca autem foederis Domini sub
pellibus est.
2. Et ait Nathan ad David: Omnia, quæ
in corde tuo sunt, fac: Deus enim tecum est.
3. Igitur nocte illa factus est sermo Dei
ad Nathan, dicens:
4. Vade, & loquere David servo meo:
Hæc dicit Dominus: Non ædificabis tu
mihi domum ad habitandum.
5. Neque enim mansi in domo ex eo
tempore, quo eduxi Israël, usque ad diem
hanc: sed fui semper mutans loca taber-
naculi, & in tentorio.
6. manens cum omni Israël. Numquid
locutus sum saltem uni iudicum Israël,
quibus præceperam, ut pascerent popu-
lum meum, & dixi: Quare non ædificastis
mihi domum cædrinam?
7. Nunc itaque sic loqueris ad servum
meum David: Hæc dicit Dominus exer-
cituum: Ego tuli te, cùm in pascuis se-
quereris gregem, ut esses dux populi mei
Israël.
8. Et fui tecum quocumque perrexisti;
& interfeci omnes inimicos tuos coram
te, fecique tibi nomen quasi unius magno-
rum, qui celebrantur in terra.
9. Et dedi locum populo meo Israël:
plantabitur, & habitabit in eo, & ultra
non commovebitur: nec filij iniquitatis
atterent eos, sicut a principio,
10. ex diebus quibus dedi iudices po-
pulo meo Israël, & humiliavi universos
inimicos tuos. Annuncio ergo tibi, quod
ædificaturus sit tibi Dominus domum.
11. Cùmque impleveris dies tuos ut va-
das ad patres tuos, suscitabo semen tuum
post te, quod erit de filiis tuis: & stabi-
liam regnum eius.
12. Ipse ædificabit mihi domum, & fir-
mabo solum eius usque in æternum.
13. Ego ero ei in patrem, & ipse erit
mihi in filium: & misericordiam meam
non auferam ab eo, sicut abstuli ab eo,
qui ante te fuit.
14. Et statuarum eum in domo mea, & in
regno meo usque in sempiternum: & thro-
nus eius erit firmissimus in perpetuum.

2. Reg. 7. 2.
& 6. 17.
Anno M.
2960.
Ant. Chr.
1044.

15. Iuxta omnia verba hæc, & iuxta
universam visionem istam, sic locutus est
Nathan ad David.
16. Cùmque venisset rex David, & se-
disset coram Domino, dixit: Quis ego
sum Domine Deus, & quæ domus mea,
ut prestares mihi talia?
17. Sed & hoc parum visum est in cons-
pectu tuo, ideoque locutus es super do-
mum servi tui etiam in futurum: & fe-
cisti me spectabilem super omnes homi-
nes Domine Deus.
18. Quid ultra addere potest David,
cùm ita glorificaveris servum tuum, &
cognoveris eum?
19. Domine propter famulum tuum
iuxta cor tuum fecisti omnem magnificen-
tiam hanc, & nota esse voluisti universa
magnalia tua.
20. Domine, non est similis tui: & non
est alius Deus absque te, ex omnibus, quos
audivimus auribus nostris.
21. Quis enim est alius, ut populus tuus
Israël, gens una in terra, ad quam perre-
xit Deus, ut liberaret, & faceret populum
sibi, & magnitudine suâ atque terroribus
ejiceret nationes a facie eius, quem de
Ægypto liberarat?
22. Et posuisti populum tuum Israël tibi
in populum usque in æternum, & tu Do-
mine factus es Deus eius.
23. Nunc igitur Domine, sermo, quem
locutus es famulo tuo, & super domum
eius, confirmetur in perpetuum, & fac
sicut locutus es.
24. Permaneatque & magnificetur no-
men tuum usque in sempiternum: & di-
catur: Dominus exercituum Deus Israël;
& domus David servi eius permanens co-
ram eo.
25. Tu enim Domine Deus meus reve-
lasti auriculam servi tui, ut ædificares ei
domum: & idcirco invenit servus tuus fi-
duciam, ut oret coram te.
26. Nunc ergo Domine tu es Deus: &
locutus es ad servum tuum tanta beneficia.
27. Et cœpisti benedicere domui servi
tui, ut sit semper coram te: te enim Do-
mine benedicente, benedicta erit in per-
petuum.
CAPUT XVIII.
**Prelia & victoria David, & tributa ge-
nibus imposita, atque officinij eius.**
1. **F**Actum est autem post hæc, ut per-
cutteret David Philistiim, & hu-
mi-

CAPUT XVIII.

Prelia & victoria David, & tributa ge-
nibus imposita, atque officinij eius.

a. Reg. 8. 1.
Anno M.
2960.
Ant. Chr.
1044.

millaret eos, & tolleret Geth, & filias eius de manu Philisthim.

2. percuteretque Moab, & fierent Moabitæ servi David, offerentes ei munera.

3. Eo tempore percussit David etiam Adarezer regem Soba regionis Hemath, quando perrexit ut dilataret imperium suum usque ad flumen Euphratem*.

4. Cepit ergo David mille quadrigas eius, & septem millia equitum, ac viginti millia virorum peditum, subnervavitque omnes equos currum, exceptis centum quadrigis, quas reservavit sibi.

5. Supervenit autem & Syrus Damascenus, ut auxilium præberet Adarezer regi Soba: sed & huius percussit David viginti duo millia virorum.

6. Et posuit milites in Damasco, ut Syria quoque serviret sibi, & offerret munera. Adiuvitque eum Dominus in cunctis, ad quæ perrexerat.

7. Tulit quoque David phætras aureas, quas habuerant servi Adarezer, & attulit eas in Ierusalem.

8. Necon de Thebath, & Chun urbibus Adarezer æris plurimum, de quo fecit Salomon mare æneum, & columnas, & vasa ænea.

9. Quod cum audisset Thôl rex Hemath, percussisse videlicet David omnem exercitum Adarezer regis Soba,

10. misit Adoram filium suum ad regem David, ut postularet ab eo pacem, & congratularetur ei quod percussisset, & expugnasset Adarezer: adversarius quippe erat Thôl Adarezer.

11. Sed & omnia vasa aurea, & argentea, & ænea consecravit David rex Domino, cum argento & auro, quod tulerat ex universis gentibus, tam de Idumæa, & Moab, & filiis Ammon, quam de Philisthim & Amalec.

12. Abisai vero filius Sarvia percussit Edom in Valle Salinarum, decem & octo millia: & constituit in Edom præsidium, ut serviret Idumæa David: salvavitque Dominus David in cunctis, ad quæ perrexerat.

13. Regnavit ergo David super universum Israël, & faciebat iudicium atque iustitiam cuncto populo suo.

14. Porro Ioab filius Sarvia erat super exercitum, & Iosaphat filius Ahilud a commentariis.

15. Sadoc autem filius Achitob, & Abimelech, filius Abiathar, sacerdotes: & Susa, Scriba.

* Qui erant extremi termini, seminil Abrahami
2 Deo promissi (Gen. 15. 18. cum Deut. 11. 24. & Ior. 1. 3.) a solo Davide & filio eius Salomone possessi.
1. Reg. 4. 21.
2. Par. 9. 28.

17. Banath quoque filius Ioab super legiones Cerethi, & Phelethi: porro filij David, primi ad manum regis.

CAPUT XIX.

Hanon rex Ammon, servis David, qui ad consolandum de patris morte venerant, contumeliâ affectis, a David invaditur, ac vincitur unâ cum Syris auxiliariibus.

1. Accidit autem ut moreretur Naas rex filiorum Ammon, & regnavit filius eius pro eo.

2. Dixitque David: Faciam misericordiam cum Hanon filio Naas: præstitit enim mihi pater eius gratiam. Misitque David nuncios ad consolandum eum super morte patris sui. Qui cum pervenissent in terram filiorum Ammon, ut consolarentur Hanon,

3. dixerunt principes filiorum Ammon ad Hanon: Tu forsitan putas, quod David honoris causâ in patrem tuum miserit qui consolentur te: nec animadvertis quod ut explorent, & investigent, & scrutentur terram tuam, venerint ad te servi eius.

4. Igitur Hanon pueros David decalavit, & rasi, & præcidit tunicas eorum a natibus usque ad pedes, & dimisit eos.

5. Qui cum abissent, & hoc mandasset David, misit in occursum eorum (grandem enim contumeliam sustinuerant) & præcepit ut manerent in Iericho, donec cresceret barba eorum, & tunc revertentur.

6. Videntes autem filij Ammon, quod iniuriam fecissent David, tam Hanon, quam reliquus populus, miserunt mille talenta argenti, ut conducerent sibi de Mesopotamia, & de Syria Maacha, & de Soba currus & equites.

7. Conduxeruntque triginta duo millia currum, & regem Maacha cum populo eius. Qui cum venissent, castrametati sunt e regione Medaba. Filij quoque Ammon congregati de urbibus suis, venerunt ad bellum.

8. Quod cum audisset David, misit Ioab, & omnem exercitum virorum fortium: egressique filij Ammon, direxerunt aciem iuxta portam civitatis: reges autem, qui ad auxilium eius venerant, separati in agro steterunt.

9. Igitur Ioab intelligens bellum ex adverso, & post tergum contra se fieri, elegit viros fortissimos de universo Israël, & perrexit contra Syrum.

2. Reg. 10. 1. Anno M. 2967. Ant. Chr. 1037.

11. Reliquam autem partem populi dedit sub manu Abisai fratris sui; & perregerunt contra filios Ammon.

12. Dixitque: Si vicerit me Syrus, auxilio eris mihi: si autem superaverint te filij Ammon, ero tibi in præsidium.

13. Confortare, & agamus viriliter pro populo nostro, & pro urbibus Dei nostri: Dominus autem quod in conspectu suo bonum est, faciet.

14. Perrexit ergo Ioab, & populus qui cum eo erat, contra Syrum ad prælium: & fugavit eos.

15. Porro filij Ammon videntes quod fugisset Syrus, ipsi quoque fugerunt Abisai fratrem eius, & ingressi sunt civitatem: reversusque est etiam Ioab in Ierusalem.

16. Videntes autem Syrus quod cecidisset coram Israël, misit nuncios, & adduxit Syrum, qui erat trans fluvium: Sophach autem princeps militiæ Adarezer, erat dux eorum.

17. Quod cum nuntiatum esset David, congregavit universum Israël, & transiit Iordanem, irruitque in eos, & direxit ex adverso aciem, illis contra pugnantibus.

18. Fugit autem Syrus Israël, & interfecit David de Syris septem millia currum, & quadraginta millia peditum, & Sophach exercitus principem.

19. Videntes autem servi Adarezer se ab Israël esse superatos, transfugerunt ad David, & servierunt ei: noluitque ultra Syria auxilium præbere filiis Ammon.

* Vide 2. Reg. 10. & Sophach exercitus principem. Anno M. 2968. Ant. Chr. 1036.

CAPUT XX.

Bella a David prospere acta adversum Ammonitas, ac Philistheos, & in his occiduntur prodigiosi gigantes.

2. Reg. 10. 7. & 11. 1. Anno M. 2969. Ant. Chr. 1035.

1. Factum est autem post anni circitulum, eo tempore, quo solent reges ad bella procedere, congregavit Ioab exercitum, & robur militiæ, & vastavit terram filiorum Ammon; perrexitque & obsedit Rabba: porro David manebat in Ierusalem, quando Ioab percussit Rabba, & destruxit eam.

2. Tulit autem David coronam Melchom de capite eius, & invenit in ea auri pondus talentum, & pretiosissimas gemmas, fecitque sibi inde diadema: manubias quoque urbis plurimas tulit.

3. populum autem, qui erat in ea, edu-

xit: & fecit super eos tribulas, & trahas, & ferrata carpenta transire, ita ut dissecarentur, & contererentur: sic fecit David cunctis urbibus filiorum Ammon: & reversus est cum omni populo suo in Ierusalem.

4. * Post hæc initum est bellum in Gazer adversum Philistheos: in quo percussit Sobochoi Husathites, Saphai de genere Raphaïm, & humillavit eos.

5. Aliud quoque bellum gestum est adversus Philistheos, in quo percussit Adeodatus filius Saltus Bethlehemites fratrem Goliath Gethæi, cuius hæstæ lignum erat quasi liciariorum tententium.

6. Sed & aliud bellum accidit in Geth, in quo fuit homo longissimus, senos habens digitos, id est, simul viginti quatuor: qui & ipse de Rapha fuerat stirpe generatus.

7. Hic blasphemavit Israël: & percussit eum Jonathan filius Samaa fratris David. Hi sunt filij Rapha in Geth, qui ceciderunt in manu David & servorum eius.

* 2. Reg. 21. 18. Anno M. 2986. Ant. Chr. 1018.

David populum numerando Deum offendit peste, quam ex tribus elegerat, percussunt plurima millia, donec Deum oratione placaret, & altare in area Ornan Iebusæ erigeret.

Anno M. 2987. 2. Reg. 24. 1. Inf. 27. 24.

1. Consurrexit autem Satan contra Israël: & concitavit David ut numeraret Israël.

2. Dixitque David ad Ioab, & ad principes populi: Ite, & numerate Israël a Bersabee usque Dan: & afferte mihi numerum ut sciam.

3. Responditque Ioab: Augest Dominus populum suum centuplum, quam sunt nône domine mi rex, omnes servi tui sunt? quare hoc querit dominus meus, quod in peccatum reputetur Israël?

4. Sed sermo regis magis prevaluit egressusque est Ioab, & circumivit universum Israël: & reversus est Ierusalem.

5. Deditque Davidi numerum eorum quos circulerat: & inventus est omnis numerus Israël, mille millia & centum millia virorum educentium gladium: de Iuda autem quadringenta septuaginta millia bellatorum.

6. Nam Levi, & Benjamin non numeravit: eo quod Ioab invitus exequeretur regis imperium.

7. Displeuit autem Deo quod iussum erat; & percussit Israël.

8. Dixitque David ad Deum: Peccavi nimis ut hoc facerem: obsecro aufer iniquitatem servi tui, quia insipienter egi.

9. Et locutus est Dominus ad Gad Videntem Davidis, dicens:

10. Vade; & loquere ad David, & dic ei: Hæc dicit Dominus: Trium tibi optionem do; unum, quod volueris, elige, & faciam tibi.

11. Cùmque venisset Gad ad David, dixit ei: Hæc dicit Dominus: Elige quod volueris:

* Vide 2. Reg. 24. 13. ubi septem anni famis pronuntiantur.

12. aut tribus annis famem: aut tribus mensibus te fugere hostes tuos, & gladium eorum non posse evadere: aut tribus diebus gladium Domini, & pestilentiam versari in terra, & angelum Domini interficere in universis finibus Israël: nunc igitur vide quid respondeam ei, qui misit me.

13. Et dixit David ad Gad: Ex omni parte me angustia premunt: sed melius mihi est, ut incidam in manus Domini, quia multe sunt miserationes eius, quàm in manus hominum.

14. Misit ergo Dominus pestilentiam in Israël: & ceciderunt de Israël septuaginta millia virorum.

15. Misit quoque angelum in Ierusalem, ut percuteret eam: cùmque percuteretur, vidit Dominus, & misertus est super magnitudine malis: & imperavit angelo, qui percutiebat: Sufficit, iam cesset manus tua. Porrò angelus Domini stabat iuxta aream Ornan Iebusæi.

16. Levansque David oculos suos, vidit angelum Domini stantem inter cælum & terram, & evaginatum gladium in manu eius, & versum contra Ierusalem: & ceciderunt tam ipse, quàm maiores natu vestiti ciliciis, proni in terram.

17. Dixitque David ad Deum: Nónne ego sum, qui iussi ut numeraretur populus? Ego, qui peccavi: ego, qui malum feci: iste grex quid commeruit? Domine Deus meus vertatur obsecro manus tua in me, & in domum patris mei: populus autem tuus non percutiatur.

18. Angelus autem Domini præcepit Gad ut diceret Davidi ut ascenderet, extrueretque altare Domino Deo in area Ornan Iebusæi.

19. Ascendit ergo David iuxta sermonem Gad, quem locutus ei fuerat ex nomine Domini.

20. Porrò Ornan cùm suspexisset, & vidisset angelum, quatuorque filij eius cum eo, absconderunt se: nam eo tempore terebat in area triticum.

21. Igitur cùm veniret David ad Ornan, conspexit eum Ornan, & processit ei obviam de area, & adoravit eum pronus in terram.

22. Dixitque ei David: Da mihi locum areæ tuæ, ut ædificem in ea altare Domino: ita ut quantum valet argenti accipias, & cesset plaga a populo.

23. Dixit autem Ornan ad David: Tolle, & faciat dominus meus rex quodcumque ei placet: sed & boves do in holocaustum, & tribulas in ligna, & triticum in sacrificium: Omnia libens præbebo.

24. Dixitque ei rex David: Nequaquam ita fiet, sed argentum dabo quantum valet: neque enim tibi auferre debeo, & sic offerre Domino holocausta gratuita.

25. Dedit ergo David Ornan pro loco siclos auri iustissimi ponderis sexcentos.

26. * Et ædificavit ibi altare Domino: obtulitque holocausta, & pacifica, & invocavit Dominum, & exaudivit eum in igne de cælo super altare holocausti.

27. Præcepitque Dominus Angelo: & convertit gladium suum in vaginam.

28. Pròtinus ergo David, videns quòd exaudivisset eum Dominus in area Ornan Iebusæi, immolavit ibi victimas.

29. Tabernaculum autem Domini, quod fecerat Moyses in deserto, & altare holocaustorum, ea tempestate erat in excelso Gabao.

30. Et non prævaluit David ire ad altare ut ibi obsecraret Deum: nimio enim fuerat in timore perterritus, videns gladium Angeli Domini.

CAPUT XXII.

Præparat David necessaria ad ædificandum templum Domini, quod Salomoni præcipit ut exstruat, Deumque semper sedulo colat, exhortans principes ut illi sint auxilio.

1. Dixitque David: Hæc est domus * Dei, & hoc altare in holocaustum Israël.

2. Et præcepit * ut congregarentur omnes proselyti de Terra Israël, & constituit ex eis latomos ad cædendos lapides & poliendos, ut ædificaretur domus Dei.

3. Ferrum quoque plurimum ad clavos

* 2. Paral. 3. 1.

* Exod. 36.

* Ann. M. 2988. Ant. Chr. 1016.

ianuarum, & ad commissuras atque iuncturas præparavit David: & æris pondus innumerabile.

4. Ligna quoque cædrina non poterant æstimari, quæ Sidonij, & Tyrij deportaverant ad David.

5. Et dixit David: Salomon filius meus puer parvulus est & delicatus; domus autem, quam ædificari volo Domino, talis esse debet ut in cunctis regionibus nominetur: præparabo ergo ei necessaria. Et ob hanc causam ante mortem suam omnes præparavi impensas.

6. Vocavitque Salomonem filium suum: & præcepit ei ut ædificaret domum Domino Deo Israël.

7. Dixitque David ad Salomonem: Filij mi, voluntatis meæ fuit ut ædificarem domum nomini Domini Dei mei, *

* 2. Reg. 7. 1. Supr. 17.

8. sed factus est sermo Domini ad me, dicens: Multum sanguinem effudisti, & plurima bella bellasti: non poteris ædificare domum nomini meo, tanto effuso sanguine coram me:

9. filius, qui nascetur tibi, erit vir quietissimus: faciam enim eum requiescere ab omnibus inimicis suis per circuitum: & ob hanc causam Pacificus vocabitur: & pacem & otium dabo in Israël cunctis diebus eius.

* 2. Reg. 7. 13.

* 2. Reg. 5. 5.

* 2. Reg. 7. 14. Hebr. 1. 5.

10. * Ipse ædificabit domum nomini meo, & ipse erit mihi in filium, & ego ero illi in patrem: firmaboque solum regni eius super Israël in æternum.

11. Nunc ergo fili mi, sit Dominus tecum, & prosperare, & ædifica domum Domino Deo tuo, sicut locutus est de te.

12. Det quoque tibi Dominus prudentiam & sensum, ut regere possis Israël, & custodire legem Domini Dei tui.

13. Tunc enim proficere poteris, si custodieris mandata, & iudicia, quæ præcepit Dominus Moysi ut doceret Israël: confortare & viriliter age, ne timeas, neque paveas.

14. Ecce ego in paupertate mea præparavi impensas domus Domini, auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum: æris verò, & ferri non est pondus, vincitur enim numerus magnitudine: ligna & lapides præparavi ad universa impendia.

15. Habes quoque plurimos artifices, latomos, & cæmentarios, artificesque lignorum, & omnium artium ad faciendum opus prudentissimos.

16. in auro & argento & ære & ferro,

cuius non est numerus. Surge igitur, & fac, & erit Dominus tecum.

17. Præcepit quoque David cunctis principibus Israël, ut adiuvarent Salomonem filium suum.

18. Cernitis, inquires, quòd Dominus Deus vester vobiscum sit, & dederit vobis requiem per circuitum, & tradiderit omnes inimicos vestros in manus vestras, & subiecta sit terra coram Domino, & coram populo eius.

19. Præbete igitur corda vestra & animas vestras, ut quæretis Dominum Deum vestrum: & consurgite, & edificate sanctuarium Domino Deo, ut introducatur arca fœderis Domini, & vasa Domino consecrata, in domum, quæ ædificatur nomini Domini.

CAPUT XXIII.

David senex, Salomone rege designato, numeratorum Levitarum officia designat: Moysesque filij Levitis annumerantur.

1. Igitur David senex & plenus dierum, regem constituit Salomonem filium suum super Israël.

2. Et congregavit omnes principes Israël, & Sacerdotes atque Levitas.

3. Numeratique sunt Levitæ a triginta annis, & supra: & inventa sunt triginta octo millia virorum.

4. Ex his electi sunt, & distributi in ministerium domus Domini viginti quatuor millia: præpositorum autem & iudicum sex millia.

5. Porrò quatuor millia ianitores: & totidem psaltæ canentes Domino in organis, quæ fecerat ad canendum.

6. * Et distribuit eos David per vices filiorum Levi, Gerson videlicet, & Caath, & Merari.

7. Filij Gerson: Leedan, & Semei.

8. Filij Leedan: princeps Iahiel, & Zethan, & Ioël, tres.

9. Filij Semei: Salomith, & Hosiel, & Aran, tres: isti principes familiarium Leedan.

10. Porrò filij Semei, Lebeth, & Ziza, & Iaius, & Baria: isti filij Semei, quatuor.

11. Erat autem Lebeth prior, Ziza secundus: porrò Iaius & Baria non habuerunt plurimos filios, & idcirco in una familia, unaque domo computati sunt.

12. Filij Caath: Amram, & Isaar, Hebron, & Oziel, quatuor.

Eodem ann. 2988. ætatis suæ ferè 70. regni autem 40. in te mortem eius anno dimidio.

* Sup. 6. 1.

13. * Filij Amram, Aaron, & Moyses. Separatusque est Aaron ut ministraret in Sancto sanctorum, ipse & filij eius in sempiternum, & adoleret incensum Domino secundum ritum suum, ac benediceret nomini eius in perpetuum.
14. Moysi quoque hominis Dei filij annumerati sunt in tribu Levi.
15. Filij * Moysi: Gersom, & Eliezer.
16. Filij Gersom: Subuel primus.
17. Fuerunt autem filij Eliezer: Robobia primus: & non erant Eliezer filij alij. Porrò filij Robobia multiplicati sunt nimis.
18. Filij Isaar: Salomith primus.
19. Filij Hebron: Ieriau primus, Amarias secundus, Iahaziel tertius, Iecmaam quartus.
20. Filij Oziel: Micha primus, Iesia secundus.
21. Filij Merari: Moholi, & Musi. Filij Moholi: Eleazar, & Cis.
22. Mortuus est autem Eleazar, & non habuit filijs, sed filias: acceperuntque eas filij Cis fratres earum.
23. Filij Musi: Moholi, & Eder, & Ierimoth, tres.
24. Hi filij Levi in cognationibus, & familiis suis, principes per vices, & numerum capitum singulorum, qui faciabant opera ministerij domus Domini a viginti annis, & supra.
25. Dixit enim David: Requiem dedit Dominus Deus Israël populo suo, & habitationem Ierusalem usque in æternum.
26. Nec erit officij Levitarum ut ultra portent tabernaculum, & omnia vasa eius ad ministrandum.
27. Iuxta præcepta quoque David novissima supputabitur numerus filiorum Levi a viginti annis & supra.
28. Et erunt sub manu filiorum Aaron in cultum domus Domini, in vestibulis, & in exedris, & in loco purificationis, & in sanctuario, & in universis operibus ministerij templi Domini.
29. Sacerdotes autem, super panes propositionis, & ad simila sacrificium, & ad lagana azyma, & sartagine, & ad torrendum, & super omne pondus atque mensuram.
30. Levitæ verò ut stent manè ad confitendum, & canendum Domino: similiterque ad vesperam.
31. tam in oblatione holocaustorum Domini, quàm in sabbatis & Calendis & solemnitatibus reliquis iuxta numerum,

& ceremonias uniuscuiusque rei, iugiter coram Domino.

32. Et custodiant observationes tabernaculi fœderis, & ritum sanctuarij, & observationem filiorum Aaron fratrum suorum, ut ministrent in domo Domini.

CAPUT XXIV.

Familiarum Eleazar & Ithamar classes seu vices 24. in ministerio Domini a David designantur, reliquorumque Levitarum familie similiter sorte distribuuntur.

1. Porrò filiis Aaron hæ partitiones erant: Filij Aaron: Nadab, & Abiu, & Eleazar, & Ithamar.
2. * Mortui sunt autem Nadab, & Abiu ante patrem suum absque liberis: sacerdotioque functus est Eleazar, & Ithamar.
3. Et divisit eos David, id est Sadoc de filiis Eleazari, & Ahimelech de filiis Ithamar, secundum vices suas & ministerium.
4. Inventique sunt multò plures filij Eleazar: in principibus viris, quàm filij Ithamar. Divisit autem eis, hoc est filiis Eleazar principes per familias sedecim: & filiis Ithamar per familias & domos suas octo.
5. Porrò divisit utrasque inter se familias sortibus: erant enim principes sanctuarij, & principes Dei, tam de filiis Eleazar, quàm de filiis Ithamar.
6. Descripsitque eos Semeias filius Nathanaël scriba Levites, coram rege & principibus, & Sadoc sacerdote, & Ahimelech filio Abiathar, principibus quoque familiarum sacerdotalium, & Leviticarum: unam domum, quæ ceteris præerat, Eleazar: & alteram domum, quæ sub se habebat ceteros, Ithamar.
7. Exivit autem sors prima Ioiarib, secunda Iedei,
8. tertia Harim, quarta Seorim,
9. quinta Melchia, sexta Maïman,
10. septima Accos, octava Abia,
11. nona Iesua, decima Sechenia,
12. undecima Eliasib, duodecima Iacim,
13. tertiadecima Hophia, decimaquarta Isbaab,
14. decimaquinta Belga, decimasexta Emmer,
15. decimaseptima Hezir, decimoctava Aphses,
16. decimanona Pheteia, vigesima Hezechiel,

17. vi-

17. vigesimaprima Iachin, vigesimasecunda Gamul,
18. vigesimatertia Dalafau, vigesimaquarta Maazertia.
19. Hæ vices eorum secundum ministeria sua, ut ingrediantur domum Domini, & iuxta ritum suum sub manu Aaron patris eorum: sicut præceperat Dominus Deus Israël.
20. Porrò filiorum Levi, qui reliqui fuerant, de filiis Amram erat Subaël, & de filiis Subaël, Iehedefa.
21. De filiis quoque Rohobia principes Iesias.
22. Isaari verò filius Salemoth, filiusque Salemoth Iahath:
23. Filiusque eius Ieriau primus, Amarias secundus, Iahaziel tertius, Iecmaam quartus.
24. Filius Oziel, Micha: filius Micha, Samir.
25. Frater Micha, Iesia: filiusque Iesias, Zacharias.
26. Filij Merari: Moholi & Musi. Filius Ozia: Benno.
27. Filius quoque Merari: Ozia & Soam & Zachur & Hebri.
28. Porrò Moholi filius: Eleazar, qui non habebat liberos.
29. Filius verò Cis, Ierameel.
30. Filij Musi: Moholi, Eder & Ierimoth. isti filij Levi secundum domos familiarum suarum.
31. Miseruntque & ipsi sortes contra fratres suos filios Aaron coram David rege, & Sadoc, & Ahimelech, & principibus familiarum Sacerdotalium & Leviticarum, tam maiores, quàm minores, omnes sors æqualiter dividebat.

CAPUT XXV.

Ex filiis Asaph, Heman & Idithun, cantoribus psalms ac citharædis, viginti quatuor familie ac vices sorte distribuuntur.

1. Igitur David, & magistratus exercitus segregaverunt in ministerium filios Asaph, & Heman, & Idithun: qui prophetarent in citharis, & psalteriis, & cymbalis secundum numerum suum dedicato sibi officio servientes.
2. De filiis Asaph: Zacchur, & Ioseph, & Nathania, & Asarela, filij Asaph: sub manu Asaph prophetantis iuxta regem.
3. Porrò Idithun: filij Idithun, Godolias, Sori, Ieseias, & Hasabias, & Mathathias, sex, sub manu patris sui Idithun,

qui in cithara prophetabat super confidentes & laudantes Dominum.

4. Heman quoque: filij Heman, Bocciau, Mathaniau, Oziel, Subuel, & Ierimoth, Hananias, Hanani, Eliatha, Geddelthij, & Römenthiez, & Iesbacassa, Mellothi, Othir, Mahazioth:
5. omnes isti filij Heman Videntis regis in sermonibus Dei, ut exaltaret cornu: deditque Deus Heman filios quatuordecim, & filias tres.
6. Universi sub manu patris sui ad cantandum in templo Domini distributi erant, in cymbalis, & psalteriis, & citharis, in ministeria domus Domini iuxta regem: Asaph videlicet, & Idithun, & Heman.
7. Fuit autem numerus eorum cum fratribus suis, qui erudebant canticum Domini, cuncti doctores, ducenti octoginta octo.
8. Miseruntque sortes per vices suas, ex æquo tam maior quàm minor, doctus pariter & indoctus.
9. Egressaque est sors prima Ioseph, qui erat de Asaph. Secunda Godolias, ipsi & filius eius, & fratribus eius duodecim.
10. Tertia Zachur, filijs & fratribus eius duodecim.
11. Quarta Isari, filijs & fratribus eius duodecim.
12. Quinta Nathania, filijs & fratribus eius duodecim.
13. Sexta Bocciau, filijs & fratribus eius duodecim.
14. Septima Isreela, filijs & fratribus eius duodecim.
15. Octava Iesaia, filijs & fratribus eius duodecim.
16. Nona Mathania, filijs & fratribus eius duodecim.
17. Decima Semeias, filijs & fratribus eius duodecim.
18. Undecima Azareel, filijs & fratribus eius duodecim.
19. Duodecima Hasabia, filijs & fratribus eius duodecim.
20. Tertiadecima Subaël, filijs & fratribus eius duodecim.
21. Quartadecima Mathathias, filijs & fratribus eius duodecim.
22. Quintadecima Ierimoth, filijs & fratribus eius duodecim.
23. Sextadecima Hanania, filijs & fratribus eius duodecim.
24. Septimadecima Iesbacassa, filijs & fratribus eius duodecim.
25. Octavadecima Hanani, filijs & fratribus eius duodecim.

Kk 2 tri-

tribus eius duodecim.

26. Nonadecima Mellothi, filiis & fratribus eius duodecim.

27. Vigesima Eliatha, filiis & fratribus eius duodecim.

28. Vigesima prima Othir, filiis & fratribus eius duodecim.

29. Vigesima secunda Geddelthi, filiis & fratribus eius duodecim.

30. Vigesima tertia Mahazioth, filiis & fratribus eius duodecim.

31. Vigesima quarta Romemthiezer, filiis & fratribus eius duodecim.

CAPUT XXVI.

Templi ianitorum ex Levitis varie classes designantur, & que porta a qua familia sit custodienda sorte disponitur, item qui thesauros & vasa sacra custodiant.

1. Divisiones autem ianitorum: de Coritis Meselemia, filius Core, de filiis Asaph.

2. Filij Meselemia: Zacharias primogenitus, Iadiel secundus, Zabadias tertius, Iathanael quartus,

3. Elam quintus, Iohanan sextus, Elieon septimus.

4. Filij autem Obededom: Semeias primogenitus, Iozabad secundus, Ioaha tertius, Sachar quartus, Nathanael quintus, 5. Ammiel sextus, Issachar septimus, Phollathi octavus: quia benedixit illi Dominus.

6. Semei autem filio eius nati sunt filij, praefecti familiarum suarum: erant enim viri fortissimi.

7. filij ergo Semeie: Othni, & Raphaël, & Obad, Elzabad, fratres eius viri fortissimi: Eliu quoque, & Samachias.

8. Omnes hi, de filiis Obededom: ipsi, & filij, & fratres eorum fortissimi ad ministrandum, sexaginta duo de Obededom.

9. Porro Meselemia filij, & fratres eorum robustissimi, decem & octo.

10. De Hosa autem, id est de filiis Merari: Semri princeps (non enim habuerat primogenitum, & idcirco posuerat eum pater eius in principem)

11. Helcias secundus, Tabalias tertius, Zacharias quartus, omnes hi filij, & fratres Hosa, quatuordecim.

12. Hi divisi sunt in ianitores, ut semper principes custodiarum, sicut & fratres eorum ministrarent in domo Domini.

13. Misae sunt ergo sortes ex aequo, &

parvis, & magnis, per familias suas in unamquamque portarum.

14. Cecidit ergo sors Orientalis, Selemia. Porro Zacharia filio eius, viro prudentissimo, & erudito, sortito obligit plaga Septentrionalis.

15. Obededom verò & filiis eius ad Austrum: in qua parte domus erat seniorum concilium.

16. Sephim, & Hosa ad Occidentem, iuxta portam, quae ducit ad viam ascensionis: custodia contra custodiam.

17. Ad Orientem verò Levitae sex: & ad Aquilonem quatuor per diem: atque ad Meridiem similiter in die quatuor: & ubi erat concilium bini & bini.

18. In cellulis quoque ianitorum ad Occidentem quatuor in via, binique per cellulas.

19. Haec sunt divisiones ianitorum filiorum Core, & Merari.

20. Porro Achias erat super thesauros domus Dei, & vasa sanctorum.

21. Filij Ledan, Filij Gersonni: de Ledan principes familiarum, Ledan, & Gersonni, Iehieli.

22. Filij Iehieli: Zathan, & Ioel fratres eius super thesauros domus Domini.

23. Amramitis, & Isaarit, & Hebronitis, & Ozihelitis.

24. Subael autem filius Gersom, filij Moysi, praepositus thesauris.

25. Fratres quoque eius Eliezer, cuius filius Rahabia, & huius filius Isaas, & huius filius Ioram, huius quoque filius Zechri, & huius filius Selemith.

26. Ipse Selemith, & fratres eius super thesauros sanctorum, quae sanctificavit David rex, & principes familiarum, & tribuni, & centuriones, & duces exercitus

27. de bellis, & manubiis praeriorum, quae consecraverant ad instaurationem, & supellestem templi Domini.

28. Haec autem universa sanctificavit Samuel Videns, & Saül filius Cis, & Abner filius Ner, & Ioab filius Sarviae: omnes, qui sanctificaverant ea per manum Selemith, & fratrum eius.

29. Isaarit verò praerat Chonenias, & filij eius ad opera forinsecus super Israel ad docendum & iudicandum eos.

30. Porro de Hebronitis Hasabias, & fratres eius viri fortissimi, mille septingenti praerant Israeli trans Iordanem contra Occidentem, in cunctis operibus Domini, & in ministerium regis.

31. Hebronitarum autem princeps fuit

Ie-

le-

Jeria secundum familias & cognationes eorum. Quadragesimo anno regni David recensiti sunt, & inventi sunt viri fortissimi in Iazer Galaad,

32. fratresque eius robustioris aetatis, duo millia septingenti principes familiarum. Praeposuit autem eos David rex Rubenitis, & Gaditis, & dimidia tribui Manasse, in omne ministerium Dei, & regis.

CAPUT XXVII.

Recensentur duodecim principes, quorum singuli suo mense viginti quatuor millibus praerant; ad haec principes seu praefecti tribuum thesaurorum, reliquaque substantia regis recensentur.

1. Filij autem Israel secundum numerum suum, principes familiarum, tribuni, & centuriones, & praefecti, qui ministrabant regi iuxta turmas suas, ingredienti & egredientes per singulos menses in anno, viginti quatuor millibus singuli praerant.

2. Prima turma in primo mense Iesboam praerat filius Zabdiel, & sub eo viginti quatuor millia.

3. De filiis Phares, princeps eunctorum principum in exercitu mense primo.

4. Secundi mensis habebat turmam Dudia Abohites, & post se alter nomine Macheloth, qui regebat partem exercitus viginti quatuor millium.

5. Dux quoque turmae tertiae in mense tertio, erat Banaas filius Ioadae sacerdos: & in divisione sua viginti quatuor millia.

6. Ipse est Banaas fortissimus inter triginta, & super triginta. praerat autem turmae ipsius Amizabad filius eius.

7. Quartus, mense quarto, Asahel frater Ioab, & Zabadias filius eius post eum: & in turma eius viginti quatuor millia.

8. Quintus, mense quinto, princeps Samoth Iezerites: & in turma eius viginti quatuor millia.

9. Sextus, mense sexto, Hira filius Aeces Thecuius: & in turma eius viginti quatuor millia.

10. Septimus, mense septimo, Helles Phallonites de filiis Ephraim, & in turma eius viginti quatuor millia.

11. Octavus, mense octavo, Sobochai Husathites de stirpe Zarabi: & in turma eius viginti quatuor millia.

12. Nonus, mense nono, Abiezer Anathothites de filiis Iemini: & in turma eius viginti quatuor millia.

13. Decimus, mense decimo, Marai, & ipse Netophathites de stirpe Zarai: & in turma eius viginti quatuor millia.

14. Undecimus, mense undecimo, Banaas Pharathonites de filiis Ephraim: & in turma eius viginti quatuor millia.

15. Duodecimus, mense duodecimo, Holdai Netophathites, de stirpe Gothoniel: & in turma eius viginti quatuor millia.

16. Porro tribus praerat Israel, Rubenitis, dux Eliezer filius Zechri: Simeonitis, dux Saphatias filius Maacha:

17. Levitis, Hasabias filius Camuel Aaronitis, Sadoc:

18. Iuda, Eliu, frater David: Issachar, Amri filius Michael.

19. Zabulonitis, Iesmaas filius Abdiae: Nephthalitibus, Jerimoth filius Ozriel:

20. Filiis Ephraim, Osee filius Ozazui: dimidia tribui Manasse, Ioel filius Phadaiae:

21. Et dimidia tribui Manasse in Galaad, Iaddo filius Zachariae: Benjamin autem, Iasiel filius Abner.

22. Dan verò, Ezbriel filius Ieroham: hi principes filiorum Israel.

23. Noluit autem David numerare eos a viginti annis inferius: quia dixerat Dominus ut multiplicaret Israel quasi stellas caeli.

24. Ioab filius Sarviae ceperat numerare, nec complevit: quia super hoc ira irruerat in Israel: & idcirco numerus eorum qui fuerant recensiti, non est relatus in fastos regis David.

25. Super thesauros autem regis fuit Azmoth filius Adiel. his autem thesauris, qui erant in urbibus, & in vicis, & in turribus, praesidebat Ionathan filius Oziae:

26. Operi autem rustico, & agricolis, qui exercebant terram, praerat Ezri filius Chelub:

27. Vinearumque cultoribus, Semeias Romathites: cellis autem vinariis, Zabadias Aphonites.

28. Nam super oliveta & ficeta, quae erant in campestribus, Balanan Gederites: super apothecas autem olei, Ioas.

29. Porro armentis, quae pascebantur in Saron, praepositus fuit Setrai Saronites: & super boves in vallibus Saphat filius Adli:

30. super camelos verò, Ubil Ismahelites: & super asinos, Iadias Meronathites.

31. Super oves quoque Iaziz Agareus. omnes hi, principes substantiae regis David.

32. Jonathan autem patruus David, consiliarius, vir prudens & litteratus: Ipse & Iahiel filius Hachamoni erant cum filiis regis.

33. Achitophel etiam consiliarius regis, & Chusai Arachites amicus regis.

34. Post Achitophel fuit Ioiaha filius Banaia, & Abiathar. Princeps autem exercitus regis erat Ioab.

CAPUT XXVIII.

David preparatis ad templi adificationem omnibus necessariis, Salomonem universosque principes convocatos exhortatur ad mandata Dei custodienda, prescribitque traditam sibi a Deo formam templi edificandi.

* Anno M. 2989. Ant. Chr. 1015.

1. **C**onvocavit * igitur David omnes principes Israël, duces tribuum, & praepositos turmarum, qui ministrabant regi: tribunos quoque & centuriones, & qui praerant substantiae & possessionibus regis, filiosque suos cum eunuchis, & potentes, & robustissimos quosque in exercitu Ierusalém.

2. Cùmque surrexisset rex, & stetisset, ait: Audite me fratres mei, & populus meus: Cogitavi ut edificarem domum, in qua requiesceret arca foederis Domini, & scabellum pedum Dei nostri: & ad edificandum, omnia preparavi.

* 2. Reg. 7. 13.

3. Deus autem dixit mihi: * Non edificabis domum nomini meo, eò quòd sis vir bellator, & sanguinem fuderis.

4. Sed elegit Dominus Deus Israël me de universa domo patris mei, ut essem rex super Israël in sempiternum: de Iuda enim elegit principes: porrò de domo Iuda, domum patris mei: & de filiis patris mei, placuit ei ut me eligeret regem super cunctum Israël.

* Sap. 9. 7.

5. * Sed & de filiis meis (filios enim mihi multos dedit Dominus) elegit Salomonem filium meum, ut sederet in throno regni Domini super Israël.

6. dixitque mihi: Salomon filius tuus edificabit domum meam, & atrià mea: ipsum enim elegi mihi in filium, & ego ero ei in patrem.

7. Et firmabo regnum eius usque in aeternum, si perseveraverit facere praepcepta mea, & iudicia, sicut & hodiè.

8. Nunc ergo coram universo cœtu Israël audiente Deo nostro, custodite, & perquirite cuncta mandata Domini Dei

nostri: ut possideatis Terram bonam, & relinquatis eam filiis vestris post vos usque in sempiternum.

9. Tu autem Salomon fili mi, scito Deum patris tui, & servito ei corde perfecto, & animo voluntario: * omnia enim * *Psal. 7.* corda scrutatur Dominus, & universas mentium cogitationes intelligit. Si quaesieris eum, invenies: si autem dereliqueris eum, projiciet te in aeternum.

10. Nunc ergo quia elegit te Dominus ut edificares domum Sanctuarij, confortare, & perfice.

11. Dedit autem David Salomoni filio suo descriptionem porticus, & templi, & cellariorum, & cenaculi, & cubiculorum in adytis, & domus propitiationis,

12. necnon & omnium quae cogitaverat atriorum, & exedarum per circuitum in thesauros domus Domini, & in thesauros sanctorum,

13. divisionumque Sacerdotalium & Leviticarum, in omnia opera domus Domini, & in universa vasa ministerij templi Domini.

14. Aurum in pondere per singula vasa ministerij. Argenti quoque pondus pro vasorum & operum diversitate.

15. Sed & in candelabra aurea, & ad lucernas eorum, aurum pro mensura uniuscuiusque candelabri & lucernarum. Similiter & in candelabra argentea, & in lucernas eorum, pro diversitate mensurae, pondus argenti tradidit.

16. Aurum quoque dedit in mensas propositionis pro diversitate mensarum: similiter & argentum in alias mensas argenteas.

17. Ad fuscinulas quoque, & phialas, & thuribula ex auro purissimo, & leuculos aureos pro qualitate mensurae pondus distribuit in leuculum, & leuculum. Similiter & in leones argenteos diversum argenti pondus separavit.

18. Altari autem, in quo adoletur incensum, aurum purissimum dedit: ut ex ipso fieret similitudo quadrigae cherubim extendentium alas, & velantium arcam foederis Domini.

19. Omnia, inquit, venerunt scripta manu Domini ad me, ut intelligerem universa opera exemplaris.

20. Dixit quoque David Salomoni filio suo: Viriliter age, & confortare, & facere timeas, & ne paveas: Dominus enim Deus meus tecum erit, & non dimittet te, nec derelinquet donec perficias omne opus ministerij domus Domini.

21. Ecce divisiones Sacerdotum & Levitarum, in omne ministerium domus Domini assistunt tibi, & parati sunt, & noverunt tam principes quam populus facere omnia praepcepta tua.

CAPUT XXIX.

Recensentur impensae a David in edificationem templi preparatae, quibus principes ac populus plurima adficiunt donaria: David benedicens Dominum orat pro Salomone ac populo: & sacrificiis cum ingenti letitia oblati, ungitur secundo Salomon in regem pro patre David, qui anno regni quadragesimo in pace quievit.

* Anno M. 2989. Ant. Chr. 1015.

1. **L**ocutusque * est David rex ad omnem ecclesiam: Salomonem filium meum unum elegit Deus, adhuc puerum & tenellum: opus namque grande est, neque enim homini preparatur habitatio, sed Deo.

2. Ego autem totis viribus meis preparavi impensas domus Dei mei. Aurum ad vasa aurea, & argentum in argentea, aes in aenea, ferrum in ferrea, ligna ad lignea: & lapides onychinos, & quasi stibinos, & diversorum colorum, omnemque pretiosum lapidem, & marmor Parium abundantissimè:

3. & super haec, quae obtuli in domum Dei mei de peculio meo aurum & argentum, do in templum Dei mei, exceptis his, quae preparavi in aedem sanctam.

4. Tria millia talenta auri de auro Ophir: & septem millia talentorum argenti probatissimi ad deaurandos parietes templi.

5. Et, ubicumque opus est aurum de auro, & ubicumque opus est argentum de argento, opera fiant per manus artificum: & si quis sponte offert, impleat manum suam hodiè, & offerat quod voluerit Domino.

6. Polliciti sunt itaque principes familiarum, & proceres tribuum Israël, tribuni quoque, & centuriones, & principes possessionum regis.

7. Dederuntque in opera domus Dei auri talenta quinque millia, & solidos decem millia: argenti talenta decem millia, & aëris talenta decem & octo millia: ferri quoque centum millia talentorum.

8. Et apud quemcumque inventi sunt lapides, dederunt in thesauros domus Domini, per manum Iahiel Gersonitis.

9. Laetatusque est populus, cùm vota spontè promitterent: quia corde toto offerrebant ea Domino: sed & David rex laetatus est gaudiò magno.

10. Et benedixit Domino coram universa multitudine, & ait: Benedictus es Domine Deus Israël patris nostri ab aeterno in aeternum.

11. Tua est Domine magnificentia, & potentia, & gloria, atque victoria: & tibi laus: cuncta enim quae in caelo sunt, & in terra, tua sunt: tuum Domine regnum, & tu es super omnes principes.

12. Tuae divitiae, & tua est gloria: tu dominaris omnium, in manu tua virtus & potentia: in manu tua magnitudo, & imperium omnium.

13. Nunc igitur Deus noster confitemur tibi, & laudamus nomen tuum inclytum.

14. Quis ego, & quis populus meus, ut possimus haec tibi universa promittere? tua sunt omnia: & quae de manu tua accepimus dedimus tibi.

15. Peregrini enim sumus coram te, & advena, sicut omnes patres nostri. * Dies nostri quasi umbra super terram, & nulla est mora.

16. Domine Deus noster, omnis haec copia, quam paravimus ut edificaretur domus nomini sancto tuo, de manu tua est, & tua sunt omnia.

17. Scio Deus meus quòd probes corda, & simplicitatem diligas, unde & ego in simplicitate cordis mei laetus obtuli universa haec: & populum tuum, qui hic repertus est, vidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria.

18. Domine Deus Abraham, & Isaac, & Israël patrum nostrorum, custodi in aeternum hanc voluntatem cordis eorum, & semper in venerationem tui mens ista permaneat.

19. Salomoni quoque filio meo da cor perfectum, ut custodiat mandata tua, testimonia tua, & ceremonias tuas, & faciat universa: & aedificet aedem, cuius impensas paravi.

20. Praepcepit autem David universae ecclesiae: Benedicite Domino Deo nostro. Et benedixit omnis ecclesia Domino Deo patrum suorum: & inclinaverunt se, & adoraverunt Deum, & deinde regem.

21. Immolaveruntque victimas Domino: & obtulerunt holocausta die sequenti, tauros mille, arietes mille, agnos mille cum libaminibus suis, & universo ritu abundantissimè in omnem Israël.

* 3. Reg. 1. 34.

22. Et comederunt, & biberunt coram Domino in die illo cum grandi letitia.
 * Et unxerunt secundò Salomonem filium David. Unxerunt autem eum Domino in principem, & Sadoe in pontificem.
 23. Seditque Salomon super solium Domini in regem pro David patre suo, & cunctis placuit: & paruit illi omnis Israël.
 24. Sed & universi principes, & potentes, & cuncti filij regis David dederunt manum, & subiecti fuerunt Salomoni regi.
 25. Magnificavit ergo Dominus Salomonem super omnem Israël: & dedit illi gloriam regni, qualem nullus habuit ante eum rex Israël.
 26. Igitur David filius Isai regnavit su-

per universum Israël.
 27. * Et dies, quibus regnavit super Israël, fuerunt quadraginta anni: in Hebron regnavit septem annis, & in Ierusalem annis triginta tribus.
 28. Et mortuus est in senectute bona, plenus dierum, & divitiis, & gloria, & regnavit Salomon filius eius pro eo.
 29. Gesta autem David regis priora, & novissima scripta sunt in Libro Samuelis Videntis, & in Libro Nathan prophetae, atque in volumine Gad Videntis:
 30. Universique regni eius, & fortitudinis, & temporum, quae transierunt sub eo, sive in Israël, sive in cunctis regnis terrarum.

Anno M. 2990. Ant. Chr. 1014.

LIBER SECUNDUS
 PARALIPOMENON,
 HEBRAICE DIBRE HAIAMIM.

IN hoc secundo libro, Esdras historiam annorum 479. percurrit: ab anno scilicet mundi 2990. ad annum 3468. quo finitis 70. annis captivitatis, Cyrus redeundi potestatem fecit. Sunt ergo anni

Salomonis	40.
A divisione regni, ad 4. Ioachimi	369.
A 4. Ioachimi, ad finitam captivitatem	70.
Summa 479.	

CAPUT PRIMUM.

Oblatis mille hostiis a Salomone in Gabao, Dominus illi nocte apparetur dat ei peritiam sapientiam, additis divitiis & gloria: post quae currus & equites congregat.

3. Reg. 3. 1. Anno M. 2990. Ant. Chr. 1014.

Onfortatus est ergo Salomon filius David in regno suo, & Dominus Deus eius erat cum eo, & magnificavit eum in excelsum.
 2. Praecipitque Salomon universo Israël, tribunis, & centurionibus, & ducebus, & iudicibus omnis Israël, & principibus familiarum:
 3. & abiit cum universa multitudine in Excelsum Gabao, ubi erat tabernaculum foederis Dei, quod fecit Moyses famulus Dei in solitudine.
 4. * Arcam autem Dei adduxerat Da-

* 2. Reg. 6. 17. 1. Paral. 16. 1.

vid de Cariathiarim in locum, quem praeparaverat ei, & ubi fixerat illi tabernaculum, hoc est, in Ierusalem.
 5. Altare quoque aeneum, * quod fabricatus fuerat Beseleel filius Uri filij Hur, ibi erat coram tabernaculo Domini: quod & requisivit Salomon, & omnis ecclesia.
 6. Ascenditque Salomon ad altare aeneum, coram tabernaculo foederis Domini, & obtulit in eo mille hostias.
 7. Ecce autem in ipsa nocte apparuit ei Deus, dicens: Postula quod vis, ut dem tibi.
 8. Dixitque Salomon Deo: Tu fecisti cum David patre meo misericordiam magnam: & constituisti me regem pro eo.
 9. Nunc ergo Domine Deus impleatur sermo tuus, quem pollicitus es David patri meo: tu enim me fecisti regem super populum tuum multum, qui tam innumerabilis est, quam pulvis terrae.
 10. * Da mihi sapientiam & intelligentiam,

* Exod. 38. 1.

* Sap. 9. 10.

* 3. Reg. 10. 20.

tiam, ut ingrediar & egrediar coram populo tuo: quis enim potest hunc populum tuum dignè, qui tam grandis est, iudicare?
 11. Dixit autem Deus ad Salomonem: Quia hoc magis placuit cordi tuo, & non postulasti divitiis, & substantiam, & gloriam, neque animas eorum qui te oderant, sed nec dies vitae plurimos: petisti autem sapientiam & scientiam, ut iudicare possis populum meum, super quem constitui te regem.
 12. Sapientia & scientia data sunt tibi: divitias autem & substantiam & gloriam dabo tibi, ita ut nullus in regibus nec ante te nec post te fuerit similis tui.
 13. Venit ergo Salomon ab Excelsu Gabao in Ierusalem coram tabernaculo fixeris, & regnavit super Israël.
 14. * Congregavitque sibi currus & equites, & facti sunt ei mille quadringenti currus, & duodecim millia equitum: & fecit eos esse in urbibus quadrigarum, & cum rege in Ierusalem.
 15. Praebuitque rex argentum & aurum in Ierusalem quasi lapides, & cedros quasi sycamoros, quae nascuntur in campestribus multitudine magna.
 16. Addebantur autem ei equi de Aegypto, & de Coa a negotiatoribus regis, qui ibant, & emebant pretio.
 17. quadrigam equorum sexcentis argenteis, & equum centum quinquaginta: similiter de universis regnis Hethæorum, & a regibus Syriae emptio celebrabatur.

CAPUT II.

Ordinatis pro templo edificando architectis & operariis, Salomon cum rege Hiram convenit de mittendo erudito artifice, lignisque ad templi structuram caedendis.

* 3. Reg. 5. 1.

1. **D**Ecevit autem Salomon edificare domum nomini Domini, & palatium sibi.
 2. Et numeravit septuaginta millia virorum portantium humeris, & octoginta millia qui caederent lapides in montibus, praepositosque eorum tria millia sexcentos.
 3. * Misit quoque ad Hiram regem Tyri, dicens: Sicut egisti cum David patre meo, & misisti ei ligna cedrina ut edificaret sibi domum, in qua & habitavit:
 4. Sic fac mecum ut aedificem domum nomini Domini Dei mei, ut consecrem

eam ad adolendum incensum coram illo, & fumiganda aromata, & ad propositionem panum sempiternam, & ad holocaustomata manè, & vespere, sabbatis quoque, & neomeniis, & solemnitatibus Domini Dei nostri in sempiternum, quae mandata sunt Israël.
 5. Domus enim, quam aedificare cupio, magna est: magnus est enim Deus noster super omnes deos.
 6. Quis ergo poterit praevalere, ut aedificet ei dignam domum? si caelum, & caeli caelorum capere eum nequeunt: quantus ego sum, ut possim aedificare ei domum? sed ad hoc tantum, ut adoleatur incensum coram illo.
 7. Mitte ergo mihi virum eruditum, qui noverit operari in auro, & argento, aere, & ferro, purpura, coccino, & hyacintho, & qui sciat sculptare caelaturas cum his artificibus, quos mecum habeo in Iudaea, & Ierusalem, quos praeparavit David pater meus.
 8. Sed & ligna cedrina mitte mihi, & argenthina, & pinea de Libano: scio enim quod servi tui noverint caedere ligna de Libano, & erunt servi mei cum servis tuis.
 9. ut parentur mihi ligna plurima, Dominus enim, quam cupio aedificare, magna est nimis, & inclyta.
 10. Præterea operariis, qui caesuri sunt ligna, servis tuis dabo in cibaria tritici coros viginti millia, & hordei coros totidem, & vini viginti millia metretas, olei quoque sata viginti millia.
 11. Dixit autem Hiram rex Tyri per litteras, quae miserat Salomoni: Quia dilexit Dominus populum suum, idcirco te regnare fecit super eum.
 12. Et addidit, dicens: Benedictus Dominus Deus Israël, qui fecit caelum & terram, qui dedit David regi filium sapientem & eruditum & sensatum atque prudentem, ut aedificaret domum Domino, & palatium sibi.
 13. Misi ergo tibi virum prudentem & scientissimum Hiram, patrem meum, & filium mulieris de filiabus Dan, cuius pater fuit Tyrius, qui novit operari in auro, & argento, aere, & ferro, & marmore, & lignis, in purpura quoque, & hyacintho, & bysso, & coccino: & qui scit caelare omnem sculpturam, & adinvenerit prudentem quodcumque in opere necessarium est cum artificibus tuis, & cum artificibus domini mei David patris tui.